

Enschedé kan nog veel mooier drukken

Vrijwel alle Nederlandse postzegels worden gedrukt door de firma Joh. Enschedé Security Printing uit Haarlem. Die positie is de laatste jaren weliswaar niet onaantastbaar meer (denk aan onze postzegelboekjes, geproduceerd door de Britse firma Walsall), maar nationaal en internationaal geldt de Haarlemse drukker als een van toonaangevende grafische bedrijven op het gebied van waardepapieren.

Naast de Nederlandse PTT Post heeft Enschedé allerlei andere postadministraties tot klant, waaronder de Britse *Royal Mail*. Heel wat ven de beroemde *Machin*-koninginnekopjes, maar ook verschillende postzegels uit de onafzienbare *Millennium*-reeks zijn in Haarlem gedrukt.

Nachtwachtzegels zonder frankeerwaarde, gerasterd met ESFS

Geen wonder dus dat Enschedé dit voorjaar op de *Stamp Show 2000* in Londen een stand had ingericht en temidden van de andere drukkers van Britse postzegels liet Enschedé zien waartoe men op grafisch gebied in staat is. Getoond werd onder andere het blokje met vijf zelfklevende postzegels met een afbeelding van *De Nachtwacht*, dat in april was uitgekomen, gedrukt in vierkleuren offset.

De weergave van Rembrandts meesterwerk op het formaat van een postzegel is op zichzelf al een mooi staaltje drukwerk. Maar om te laten zien dat het altijd nog mooier kan, had Enschedé diezelfde Nachtwacht ook nog op een andere manier afgedrukt. Voor de bezoekers van de beurs was er namelijk een velletje van tien Nachtwachtzegels zonder frankeerwaarde beschikbaar,

met een opvallend betere beeldkwaliteit dan de toch bepaald niet slechte postzegel. Oorzaak van dat kwaliteitsverschil is de gebruikte rastertechniek.

Bij meerkleuren offsetdruk wordt voor elke drukkleur een aparte drukplaat gebruikt, waarbij de voorstelling wordt opgebouwd uit gekleurde punten. Normaliter liggen de punten van elke kleur volgens een vast patroon (raster) verspreid in het vlak, en wordt de kwaliteit van de voorstelling bepaald door de hoeveelheid rasterpunten: hoe fijner het raster, des mooier de voorstelling.

Enkele jaren geleden heeft men ontdekt,

dat een betere beeldkwaliteit ook bereikt kan worden door de beeldpunten niet meer volgens een vast patroon, maar met een zekere willekeur in het vlak te plaatsten. Met behulp van de computer kan men zo'n stochastisch raster vervaardigen, en het resultaat is inderdaad veel beter dan bij een traditioneel raster. De drukker noemt dit procédé *Enschede Stochastic Fencing System* ofwel ESFS.

De Nachtwachtzegel

3 van de sportzegels uit 1996.

De technische mogelijkheden van *Novioposta* laten niet toe dat we het verschil tussen beide rasterprocedures in beeld brengen. Maar misschien hebt u thuis in uw album wel de eerste Nederlandse postzegels waarbij gebruik gemaakt is van een stochastisch raster: de sportserie uit 1996, die uiteraard gedrukt is bij Enschedé.

J. Spijkerman